

Lessuggesties voor groep 7 & 8

Op dinsdag 23 januari 2024 is het Internationale Dag van het Handschrift. Dat is ook de start van de Nationale Week van het Handschrift van 22-26 januari 2024. Deze lesbrief van het Platform Handschriftontwikkeling geeft suggesties rond het motto 'Schrijven met de lemniscaat is een beweging die staat!'. Iedereen kan en mag deze lessuggesties naar eigen inzicht inzetten.

Schrijven met de lemniscaat is een beweging die staat!

Toelichting voor leerkrachten

Het doel van deze activiteiten is om de overdracht van informatie tussen linker-en rechterhersenhelft te bevorderen. De samenwerking tussen beide breinhelften is nodig bij het leren schrijven. Hoe meer verbindingen er geprikkeld worden om zich te ontwikkelen, hoe beter de hersenen functioneren. Dat is een stukje ontwikkeling waar het kind zijn hele leven wat aan heeft! In deze tijd van spanningen, is het maken van de lemniscaat ontspannend en daarnaast bevordert het de concentratie van de leerlingen. Het is een belangrijke beweging waarbij bijna alle schrijfrichtingen vloeiend aan bod komen, behalve de neerhaal. Tevens speelt spelling geen rol, zodat elke leerling op deze manier zijn brein traint. Meer informatie over de lemniscaat: zie de algemene inleiding op de laatste bladzijde.

Benodigheden

- Blanco papier, kleurpotloden, gelpennen, fineliners
- Werkblad 'kolam 9' en werkblad 'stippen'

De inventiviteit en creativiteit van de leerkracht wordt aangesproken om bij de groep passende of voor handen zijnde materialen in te zetten.

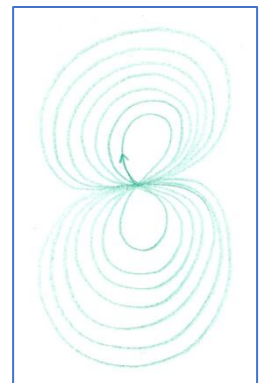
Aan de slag

1. De groeiende lemniscaat staand

Kopieer Werkblad 1 of laat de kinderen zelf op een A-4 blad een kruis zetten.

- Laat de staande lemniscaat groeien (zie tekening).
- Elke keer dat het kruispunt gekruist wordt, wordt de lus naar boven of naar beneden groter gemaakt.
- Kies 5 of 7 keer.

Hierbij wordt ook het ruimtelijk inzicht van de leerling aangesproken.

Begin de lemniscaatbeweging altijd:

- vanuit het midden
- naar linksboven

2. De groeiende lemniscaat liggend

3. De lemniscaat staand en liggend gecombineerd

4. De groeiende lemniscaat staand en liggend gecombineerd

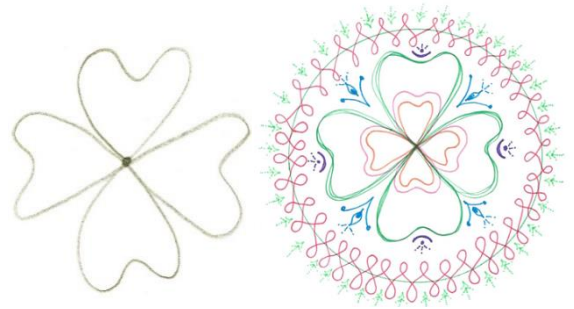
De lemniscaat van buiten naar binnen steeds kleiner.

Hoe ervaart de leerling het groeien of krimpen? Wat heeft de voorkeur?

5. Klaver vier

Kopieer Werkblad 2 of laat de kinderen zelf op een A-4 blad de klavervier maken.

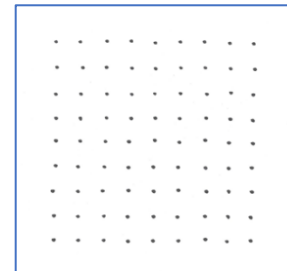
- Maak de klavervier in één beweging.
- Voor elke keer een andere kleur of een paar maal over elkaar heen.
- Versier de klaver vier rondom.
- Voor leerlingen die een grens nodig hebben, kan dat binnen een cirkel gedaan worden.

6. Bloem van lemniscaten

Kopieer Werkblad 3.

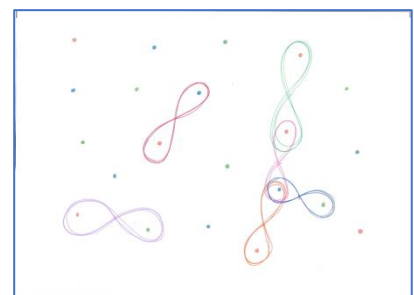
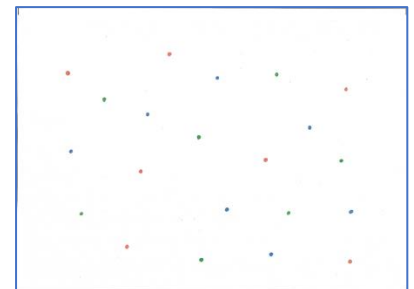
- Maak een bloem van lemniscaten om 9 stippen heen.
- Varieer in kleur.
- Maak de bloem in één beweging om het gewenste effect voor ons doel te bereiken.

7. Lemniscaten in alle richtingen

Kopieer Werkblad 4.

- Maak lemniscaten tussen 2 stippen 3 keer over elkaar heen.
- Kies dan 2 nieuwe stippen en herhaal de beweging.
- De lemniscaat wordt in alle richtingen geoefend.
- Een stip, die al voor een lemniscaat gebruikt is, kan voor de volgende lemniscaat weer gebruikt worden.
- Om start en stop te markeren, is het gezellig om een muziekje erbij op te zetten. Start als de muziek start en stop als de muziek stopt. De leerkracht kan dat moment zelf bepalen aan de hand van hoever de leerlingen zijn.

Andere toepassingsmogelijkheden

De leerkracht kan de mogelijkheid kiezen, die bij de groep of individuele leerling past.

Op een krijtbord met een kwastje water. Met krijt of vinger kan de beweging ook geoefend worden.

We zijn benieuwd wat jullie ervan gemaakt hebben! Daar kunnen we wellicht anderen weer mee helpen.

Stuur foto's van de werkjes of eigen ideeën naar platformhandschriftontw@outlook.com

Vermeld even of we het ook op onze Facebook-pagina mogen zetten.

Vooral heel veel plezier met elkaar toegewenst!

Schrijven met de lemniscaat is een beweging die staat!

Inleiding en motivatie

We kiezen in deze Nationale week van het handschrift voor de lemniscaat omdat de lemniscaat een doorgaande beweging is, waarbij:

1. de meeste schrijfrichtingen aan bod komen (de verticaal ontbreekt);
2. beide hersenhelften tegelijkertijd actief zijn en moeten samenwerken;
3. de doorgaande beweging geoefend wordt;
4. het ruimtelijk inzicht aangesproken wordt;
5. spelling bij deze schrijfbeweging niet belemmerend werkt;
6. het een gecompliceerde beweging is voor ogen, brein en de fijne motoriek;
7. de hersenen door deze beweging evenwichtig geprogrammeerd worden, wat leidt tot een ritmischer handschrift

Lemnikos

De lemniscaat is een heel oud en veelgebruikt teken. Wij geven dit symbool veelal de naam van een liggende of luie acht, of krakeling, terwijl kinderen het wel 'brilletje' noemen. Het woord is ontleend aan het Griekse woord 'lemnikos', dat bij ons de betekenis kreeg van achtvormige kromming, achtvormig lint, striklijn.

Symbool van oneindige beweging

De lemniscaat is terug te vinden in vrijwel alle culturen, hét symbool voor oneindigheid en eeuwige beweging, en heeft maken met energie, doorstroming, kracht. Het houdt in, dat het leven, het leren en het verkrijgen van inzicht, oneindig is en in elkaar blijft vloeien.

Samenbrengen van verstand en gevoel

Het kruis- of smeltpunt wordt hierbij gezien als middellijn van het lichaam. Als de linker cirkel en de rechter cirkel even groot zijn, dan is er sprake van evenwicht tussen verstand en gevoel. Ze corresponderen met beide hersenhelften, die respectievelijk staan voor:

Linkerhersen helft: tijd, chronologie (volgorde, verschillen, analyseren), ik-gevoel (verstand, weten wat je wilt), kijkvaardig (visueel, bijziend), vechter;

rechterhersen helft: ruimte, analogie (overeenkomsten, synthetiseren), wij-gevoel (voelen wat je weet), luistervaardig (auditief, verziend), vluchter.

Hersenhelften laten samenwerken

De lemniscaat wordt regelmatig toegepast bij dyslectische kinderen. Doordat beide hemisferen samenwerken bij deze oefeningen (ChatGPT geeft 4 voorbeelden) worden de kernspieren versterkt, wordt de balans verbeterd en de flexibiliteit vergroot. Dit draagt bij aan kalmeren, reguleren, innerlijke rust en concentratie.

We zijn reuze benieuwd naar wat de leerlingen ervan maken.

Het werk kan gestuurd worden naar platformhandschriftontw@outlook.com.

Wil je erbij vermelden of het op onze Facebook-pagina getoond mag worden?

Wie weet win je er het gezelschapsspel 'Schriftgeheimen' mee.

Wij wensen je een Week van het Handschrift toe, waarbij de lemniscaat een veelgebruikte schrijfbeweging mag zijn, die staat!

Platform Handschriftontwikkeling, januari 2024

X

